

- مهلت ارسال پاسخ تا ساعت ۲۳:۵۹ روز مشخص شده است.
- همکاری و همفکری شما در انجام تمرین مانعی ندارد اما پاسخ ارسالی هر کس حتما باید توسط خود او نوشته شده باشد.
- در صورت همفکری و یا استفاده از هر منابع خارج درسی، نام همفکران و آدرس منابع مورد استفاده برای حل سوال مورد نظر را ذکر کنید.
- لطفا تصویری واضح از پاسخ سوالات نظری بارگذاری کنید. در غیر این صورت پاسخ شما تصحیح نخواهد شد.

VAE (۹۵ نمره)

مسئله ۱. (۱۰ نمره)

(آ) یکی از راه‌های معمول برای تخمین گرادیان یک امید ریاضی، استفاده از رابطه‌ی زیر است:

$$\nabla_{\theta} \mathbb{E}_{z \sim q_{\theta}(z)} [f(z)] = \frac{1}{N} \sum_{i=1}^N f(z^i) \cdot \nabla_{\theta} \ln q_{\theta}(z^i)$$

که در آن هر z^i نمونه‌ی مستقلی از توزیع $q_{\theta}(z)$ می باشد. درستی این رابطه را نشان دهید و بیان کنید که چگونه می توانیم از آن در VAE استفاده کنیم. با مراجعه به این مقاله مشکلی که در استفاده از این روش وجود دارد را بیان کنید.

(ب) به صورت شهودی بیان کنید که روش Reparameterization چگونه می تواند این مشکل را حل کند؟

(ج) در بسیاری از موارد تابع خطای رمزگشای VAE را خطای MSE در نظر میگیریم. این در حالی است که هدف ما بیشینه کردن تابع $\mathbb{E}_{z \sim q_{\theta}(z|x)} \ln p_{\theta}(x|z)$ می باشد. در چه صورتی و با چه فرض هایی این دو کار معادل یکدیگر هستند؟

مسئله ۲. (۱۰ نمره)

(آ) در یک VAE اگر داده ورودی از نوع باینری باشد (تصویری با پیکسل های ۰ و ۱)، می توان به جای توزیع گاوسی چندمتغیره روی خروجی کدگشا، از توزیع برنولی چندمتغیره استفاده کرد. توزیع خروجی کدگشا را به شکل برنولی چندمتغیره در نظر بگیرید و تابع فعال سازی آخرین لایه کدگشا را sigmoid در نظر بگیرید. اثبات کنید که در تابع هزینه این شبکه یک جمله ای به شکل Binary Cross Entropy ظاهر می شود.

(ب) تکنیک Reparameterization روی بسیاری از توزیع های پیوسته قابل اعمال است. تحقیق کنید که چگونه می توان از این تکنیک برای یک توزیع categorical استفاده کرد؟

(ج) یکی از نسخه های تغییر یافته VAE مقاله مربوط به beta-VAE می باشد. در این روش یک ضریب beta ای پشت یکی از توابع هزینه قرار میگیرد. درباره این روش تحقیق کنید و بیان کنید:

- (۱) با انجام چه روندی از محاسبات، این ضریب در تابع هدف این روش ظاهر می‌شود؟
- (۲) هدف از افزودن ضریب β چیست و اضافه کردن آن چه تاثیری روی ویژگی‌های فضای نهان یادگرفته‌شده توسط مدل دارد؟

GAN (۹۵ نمره)

مسئله‌ی ۳. (۲۰ نمره)

(آ) همانطور که می‌دانیم، دو مدل GAN و VAE از مهم‌ترین و شناخته شده‌ترین مدل‌های generative در یادگیری عمیق می‌باشند. یکی از مهم‌ترین کاربردهای آن‌ها، تولید تصاویر و data augmentation می‌باشد. در این صورت، با فرض استفاده از مجموعه داده یکسان و فرآیند آموزش نسبتاً کامل، آیا به طور کلی کیفیت تصاویر تولید شده توسط یکی از این مدل‌ها بر دیگری برتری دارد؟ لطفاً پاسخ خود را با دلیل و در صورت نیاز اثبات ریاضی تشریح نمایید. می‌توانید از این مقاله استفاده نمایید.

(ب) تابع ReLU یکی از پرکاربردترین توابع فعالسازی مورد استفاده در شبکه‌های یادگیری عمیق می‌باشد، اما در برخی کاربری‌های خاص همانند بخش Generative در روش GAN می‌تواند منجر به ایجاد مشکل در فرآیند آموزش شود، به عبارت دیگر شبکه مولد ما آموزش نخواهد دید. در این مورد استثناً، توصیه می‌شود به جای ReLU، از Leaky ReLU به عنوان تابع فعالسازی استفاده گردد. لطفاً علت بروز مشکل به هنگام استفاده از ReLU را به طور کامل توضیح داده و تشریح کنید که به چه علت استفاده از Leaky ReLU می‌تواند مشکل را حل کند.

مسئله‌ی ۴. (۲۰ نمره)

با فرض اینکه A یک ماتریس $n \times n$ معکوس پذیر می‌باشد، موارد زیر را ثابت کنید.

(آ) اگر λ یکی از مقدار ویژه‌های ماتریس A باشد، $\frac{1}{\lambda}$ نیز یکی از مقدار ویژه‌های ماتریس A^{-1} با همان بردار ویژه خواهد بود.

(ب) اگر A یک ماتریس مثلثی باشد، عناصر روی قطر ماتریس مقادیر ویژه آن خواهند بود.

(ج) ضرب مقدار ویژه‌های ماتریس A برابر دترمینان ماتریس A خواهد بود.

(د) جمع مقدار ویژه‌های ماتریس A برابر $\text{trace}(A)$ خواهد بود.

مسئله‌ی ۵. (۱۵ نمره)

با فرض اینکه a و x بردارهای ستونی و A ماتریس مربعی باشد، روابط زیر را برای مشتقات ماتریسی اثبات کنید.

$$\frac{da^T}{dx} x = a^T \quad (\text{آ})$$

$$\frac{dx^T Ax}{dx} = x^T (A + A^T) \quad (\text{ب})$$

$$\frac{d(x^T a)^T}{dx} = 2x^T a a^T \quad (\text{ج})$$

مسئله‌ی ۶. (۲۰ نمره)

در این سوال، هدف اصلی محاسبه MLE و MAP برای میانگین یک توزیع نرمال تک متغیره است. در این سوال ما فرض می‌کنیم که N نمونه $x_1, \dots, x_N$ به طور مستقل از یک توزیع نرمال با واریانس معلوم σ^2 و میانگین نامعلوم μ گرفته شده‌اند.

۱. تخمین گر MLE برای μ را محاسبه کنید. تمامی محاسبات مورد استفاده را به طور دقیق ذکر کنید.
۲. حال تخمین گر MAP را برای μ بدست آورید. برای این بخش فرض کنید که توزیع پیشین (Prior) برای μ خود یک توزیع نرمال با میانگین ν و واریانس β^2 باشد. تمامی محاسبات خود را به طور دقیق ذکر کنید. راهنمایی: می‌توانید از این نکته استفاده کنید که:

$$\beta^2 \left(\sum_{i=1}^N (x_i - \mu)^2 \right) + \sigma^2 (\mu - \nu)^2$$

$$= \left[\mu \sqrt{N\beta^2 + \sigma^2} - \frac{\sigma^2 \nu + \beta^2 \sum_{i=1}^N x_i}{\sqrt{N\beta^2 + \sigma^2}} \right]^2 - \frac{[\sigma^2 \nu + \beta^2 \sum_{i=1}^N x_i]^2}{N\beta^2 + \sigma^2} + \beta^2 \left(\sum_{i=1}^N x_i^2 \right) + \sigma^2 \nu^2$$

البته توجه کنید که بدون استفاده از این راهنمایی هم امکان حل سوال وجود دارد.

سوالات عملی (۱۵ نمره)

مسئله‌ی ۷. (۱۵ نمره)

در این سوال می‌خواهیم تاثیر تعداد داده‌های نمونه برداری شده را بر مقادیر بدست آمده توسط تخمین‌گرهای MLE و MAP بررسی کنیم.

یک توزیع به فرم گاوسی تک متغیره با پارامترهای $x \sim N(\mu = 2, \sigma^2 = 5)$ را در نظر بگیرید که داده‌های موجود از این توزیع به صورت i.i.d نمونه برداری می‌شوند. همچنین فرض کنید توزیع پیشین μ یک توزیع گاوسی با پارامترهای $N(1, 2)$ می‌باشد.

به ترتیب ۱۰، ۱۰۰ و ۱۰۰۰ نمونه از توزیع گاوسی اولیه نمونه بردارید. در هر حالت با کمک داده‌های نمونه برداری شده و توزیع پیشین بالا و روابط بدست آمده در مساله قبل، با استفاده از تخمین گرهای MLE و MAP مقدار μ را تخمین بزنید.

نتایج بدست آمده را تفسیر کنید. (به دلیل ذات تصادفی بودن نمونه‌های برداشته شده، برای تفسیر دقیق‌تر توصیه می‌شود چندبار عمل بالا را تکرار نمایید).

موفق باشید (:)